

BEREISHIS: A STUDY OF TEXT, TRADITION & THEOLOGY

THE GARDEN AND THE TREES

תרגום אונקלוס (בראשית ב:ח)

ונצב י' אלהים גנטא בעדן מלקדמיין ואשרי תמן ית אדם דברא:

גמ' פסחים (נד.)

והא תניא: שבעה דברים נבראו קודם שנברא העולם, ואלו הן: תורה, ותשובה, גן עדן, וגיהנום, וכסא הכבוד, ובית המקדש, ושמו של משיח ... גן עדן – דכתיב (בראשית ב) ויטע ה' אלהים גן בעדן מוקדם.

בראשית רבה (טו:ג)

מקדם, אמר רבי שמואל בר נחמן את סבור קודם לבריתו של עולם, ואינו אלא קודם לאדם הראשון, אדם נברא בששי גן עדן בשלישי, הה"ד (תהלים עד:יב) ואלהים מלכי מקדם פועל ישועות בקרב הארץ, ראו פועלם טובא שהתקין הקב"ה שכרי עד שלא עמדתי לפועל.

בראשית רבה (יא:ט)

רבי לוי בשם רבי חמא בר חנינה אמר שלשה בריות היה הקב"ה בורא בכל יום ויום, בא' ברא שמים וארץ ואורה, בב' רקיע וגיהנום ומלאכים, בג' אילנות ודשאין וגן עדן ...

רמב"ן (בראשית ב:ח)

ויטע ה' אלהים גן בעדן מוקדם – פירש רש"י במוrho של עדן נתע הגן. ואונקלוס תרגם מלקדמיין, וכן אמרו בבראשית רבה (טו ג), והוא הנכון. ואין טעם "ויטע" שהביא האילנות ממוקם אחר ונטע שם, כי מן המקום שהוא הצמיחם, כמו שנאמר ויצמה ה' אלהים וגוי. אבל עניין "ויטע ה' אלהים", להגיד שהיו מטע ה', כי טרם שגור על הארץ "תוציא הארץ דשא" גור במקום שהוא שיהיה שם גן, ואמר "ובכאן יהיה אילן פלוני ובכאן אילן פלוני" כערוגת המטיעים, ולא היה כדרך שאר מקומות הארץ שאמר "תדא הארץ דשא וען פרי", והצמיחה בלא סדר:

רד"ק (בראשית ב:ח)

עדן, שם מקום נקרא בן על שם שהיה מקום דשן ושם וצמחיו עדן ותענו לגוף בנהרא ולנפש בנסתה .. וטעם וישם, הפקידו עליו כמו הגן בן שלא יכנסו שם חיים ובהמה והוא לבדו יכל מפריז ותולדותיו אם יזכה הוא והם

חזקוני (בראשית ב:ח)

אבל תחילת בריתו לא הייתה ממש, שאיilo נברא בן עדן ועמידתו שם יהיה סבור שכל העולם כך הוא, אבל בראו מין החוץ וראה כל העולם מלא קוצים וברנקים ואח"כ הכניסו לגן עדן מקום מובחר

ספרנו (בראשית ב:ט)
ויצמח. מזונותיו שלא בצער

חזקוני (בראשית ב:ט)
ויצמח, ואחר שזכר הגן, ר"ל מן האדמה מן אדמת הגן, ובא להודיע שלא הצמיח הא-ל בגן
אלין סרק אלא כל עצי הגן היו עצי מאכל, והם גם משונים לטוב מכל מאכל שבעולם

אב"ע (בראשית ג:ג)
ועז החיים שיסופי חיים ויהיה האדם שנים רבות. ואין מלהת לעולם עד עולם ועד. והנה בן ועבדו לעולם
(שמות כא, ז),